

FOLKETINGET

EU-nyt

NYHEDSBREV | 2019-2020 | 3. JUNI 2022

Kommissionen godkender Polens genopretningsplan

Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, var den 2. juni i Warszawa for at orientere om Kommissionens beslutning, der dog ikke blev truffet med opbakning fra samtlige kommissærer, idet to af de tre ledende næstformænd, Margrethe Vestager og Frans Timmermans, efter sigende stemte imod.

Godkendelse af Polens genopretningsplan

Kommissionen godkendte den 1. juni den polske genopretningsplan, der giver Polen adgang til 23,9 mia. euro i tilskud og 11,5 mia. euro i lån fra den såkaldte genopretningsfacilitet med en samlet ramme på 800 mia. euro.

Godkendelsen skete dog ikke uden sværds slag. Det var første gang, at Kommissionen stemte om en af EU-landenes genopretningsplaner, og to af de ledende næstformænd, Margrethe Vestager og Frans Timmermans, stemte efter sigende imod. Hertil kommer, at kommissæerne med tilknytning til retsområdet Věra Jourová (værdier og gennemsigtighed), Ylva Johansson (indre anliggender) og Didier Reynders (retlige anliggender) ifølge Agence Europe skriftligt har udtrykt bekymring, idet de ikke var til stede på selve kommissionsmødet ([Politico](#)).

Baggrunden skal bl.a. findes i, at der siden indleveringen af den polske genopretningsplan for over et år siden i maj 2021 har været udestående i forhold til Polens håndtering af mangler ved retsvæsenets uafhængighed. Manglerne har bl.a. været påpeget i de såkaldte landespecifikke anbefalinger, som Kommissionen retter til medlemslandene, og som skal adresseres i landenes genopretningsplaner, før de kan godkendes af Kommissionen.

Krav for godkendelse

Kommissionens vurdering af den polske genopretningsplan sker formelt på baggrund af kriterierne i forordningen om genopretningsfaciliteten ([forordning 2021/241](#)). Bl.a. skal planens investeringer og reformer støtte den grønne og digitale omstilling, bidrage til effektivt at adressere de landespecifikke anbefalinger Polen har modtaget i regi af det europæiske semester, og styrke Polens vækstpotentiale, jobskabelse og økonomiske og sociale robusthed.

Kommissionens formand har i oktober 2021 tilkendegivet, at en forudsætning for godkendelse af den polske genopretningsplan og adressering af de landespecifikke anbefalinger vedrørende retsvæsenets uafhængighed vil være, at Polen i sin genopretningsplan forpligter sig til at:

- 1) nedlægge disciplinærafdelingen ved den polske højesteret
- 2) opløse eller reformere disciplinærregimet for dommere samt
- 3) påbegynde en proces for genindsættelse af dommere, der er blevet frataget deres tidligere dommerhverv.

De nævnte krav skal ses i lyset af bl.a. EU-Domstolens afgørelser i to traktatbrudssager af 14. juli 2021 ([C-204/21](#)) og 15. juli 2021 ([C-791/19](#)), som begge anfægter uafhængigheden hos de regeringsudpegede dommere ved den polske Højesterets særlige disciplinærafdeling, hvorfor Polen pålægges at suspendere behandlingen af sager for disciplinærafdelingen.

Forpligtelser om reform af det disciplinære regime for dommere

Ifølge Kommissionen har Polen forpligtet sig til at efterleve følgende:

- Alle disciplinære sager mod dommere vil blive prøvet af en domstol som ikke udgøres af disciplinærafdelingen.
- Dommere vil ikke blive genstand for disciplinære tiltag på baggrund af at sende en forespørgsel om en præjudicielf afgørelse fra EU-Domstolen.
- Alle dommere omfattet af tidligere afgørelser fra disciplinærafdelingen vil have ret til at få disse beslutninger evalueret uden forsinkelse af en domstol der lever op til EU-kravene.

Hvorfor nu?

Foruden Kommissionens vurdering af, at den polske genopretningsplan indeholder tilstrækkelige reformer af retsvæsenet, så kæder flere Kommissionens godkendelse af genopretningsplanen netop nu sammen med en række andre hensyn.

For det første har Polen stået i forreste linje, når det kommer til modtagelse af flygtninge fra Ukraine ([Financial Times](#)). For det andet kan der være et ønske om at isolere Ungarn, der har stået skulder ved skulder med Polen, når det kommer til kritikken af landene i relation til retsstatsprincippet, men nu står alene tilbage uden en godkendt genopretningsplan ([Agence Europe](#)). Endelig har Polen som det eneste EU-land blokeret for det EU-forslag, der skal gennemføre OECD-aftalen om minimumsbeskatning af store multinationale selskaber i EU, hvilket kædes sammen med problemerne omkring den polske genopretningsplan ([Politico](#)).

Den polske genopretningsplan

Den polske genopretningsplan lever op til kravene om, at 37 pct. af midlerne skal anvendes på den grønne omstilling og 20 pct. til digitalisering. Gennemsnittet i EU-landenes genopretningsplaner ligger på henholdsvis 39,9 pct. og 26,4 pct.

Grønne omstilling

42,7 pct. af midlerne i genopretningsplanen går til den grønne omstilling, hvilket bl.a. omfatter 5 mia. euro til vedvarende energikilder, 7,5 mia. euro til bæredygtig transport og 3,5 mia. euro til formindskelse af luftforureningen.

Digitale omstilling

21,3 pct. af midlerne i genopretningsplanen går til den digitale omstilling og omfatter 2,6 mia. euro til bredbåndsinfrastruktur i landområder, 734 mio. euro til sikring af digitale færdigheder, 420 mio. euro til elektroniske services fra offentlige myndigheder og 443 mio. euro til cybersikkerhed.

Økonomiske og sociale robusthed

Genopretningsplanen indeholder en række tiltag på området, der bl.a. omfatter:

- Større kvalitet i lovgivningen.
- Styrkelse af vigtige aspekter af retsvæsenets uafhængighed, herunder reform af det disciplinære regime der anvendes mod dommere samt afhjælpning af situationen i forhold til dommere påvirket af afgørelser fra disciplinærafdelingen ved den polske højesteret.
- Styrkelse af arbejdsmarkedsdeltagelsen og større adgang til og kvalitet af dagplejen (381 mio. euro).
- Forbedring af adgangen til samt kvaliteten af sundhedsydelser (4,4 mia. euro).

Udbetaling af midler til Polen

Udbetalingen af midler vil være betinget af, at Polen opfylder de aftalte mål og milepæle, som er indeholdt i genopretningsplanen. Det vil ifølge Kommissionen bl.a. betyde, at Polen som nævnt skal gennemføre reformen af disciplinærregimet for dommere samt etablering af en hurtig undersøgelsesprocedure for dommere, der har været omfattet af tidligere afgørelser fra disciplinærafdelingen.

Det er Kommissionen, der på baggrund af en betalingsanmodning fra et medlemsland skal vurdere, om de relevante mål og milepæle er opfyldt på tilfredsstillende vis. Hvis Kommissionen vurderer, at det er tilfældet, skal den forelægge vurderingen for Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, der skal komme med en udtalelse om, hvorvidt den deler denne vurdering. Udvalget er et rådgivende organ, der består af to højtstående embedsmænd fra hvert medlemsland, Kommissionen og ECB. Kommissionens endelige afgørelse om udbetaling af støtte sker ved en såkaldt gennemførselsretsakt.

Ingen forudbetaling til Polen

EU-lande med genopretningsplaner, der blev godkendt før den 1. januar 2022, har kunne modtage en forudbetaling på 13 pct. af de tildelte midler fra genopretningsfaciliteten (både tilskud og lån), hvilket altså ikke er tilfældet for Polens vedkommende. Polen går således glip af en forudbetaling (før nogle af milepælene er opnået) på 4,6 mia. euro.

Det videre forløb

Det er nu op til Rådet at stå for den endelige godkendelse af den polske genopretningsplan, hvilket skal ske med kvalificeret flertal og som hovedregel inden for fire uger.

I en dansk kontekst har finansministeren i et svar på et udvalgsspørgsmål om den polske genopretningsplan fra november 2021 skrevet følgende:

"Når Kommissionens vurderinger og forslag til rådsbeslutning foreligger, vil regeringen vurdere disse i sin helhed i lyset af mandatet om EU-landes genopretningsplaner, som Folketingets Europaudvalg gav regeringen 8. juli 2021, og drøfte sagen med Folketingets Europaudvalg" ([link til svar](#)).

Mandatet der blev givet i Europaudvalget den 8. juli 2021 var et generelt mandat, hvor man fra dansk side kunne støtte op om godkendelsen af landenes genopretningsplaner, hvis Kommissionen vurderer, at landene opfylder de krævede kriterier til genopretningsplanerne. Der var ikke tale om et selvstændigt mandat på det enkelte EU-lands genopretningsplan.

Rådets behandling af Kommissionens anbefaling og godkendelse af den polske genopretningsplan vil evt. ske på det kommende møde for EU's økonomi- og finansministre den 17. juni 2022 ([link til dagsorden](#)).

Kommissionens godkendelse af Polens genopretningsplan

Kommissionen har den 1. juni 2022 godkendt den polske genopretningsplan, hvorefter Rådet formelt skal godkende en såkaldt rådsimplementerende beslutning, som indeholder de aftalte mål og milepæle i genopretningsplanen.

- ↳ [Kommissionens forslag til rådsimplementerede beslutning om den polske genopretningsplan](#)
- ↳ [Kommissionens bilag til den rådsimplementerende beslutning](#)
- ↳ [Kommissionens arbejdsdokument ifm. den rådsimplementerende beslutning](#)
- ↳ [Pressemeddelelse fra Kommissionen om godkendelse af den polske genopretningsplan](#)
- ↳ [Kommissionens spørgsmål og svar om godkendelsen af den polske genopretningsplan](#)
- ↳ [Kommissionsformandens erklæring om den polske genopretningsplan](#)

Med godkendelsen af den polske genopretningsplan er det kun Ungarn, der endnu ikke har fået godkendt landets genopretningsplan fra maj 2021. Holland har endnu ikke indsendt en genopretningsplan til Kommissionen.

Produceret og skrevet af:

Martin Jørgensen, EU-konsulent, 36 22